

Den samlingsplats som hittats i Hammar utanför Kristianstad är unik med sin utformning och de fina fynden. Närmast i bild syns ett grävschakt med en grop i genomskärning, med mörkare jord.

Arkeologi

Pilspetsar i nyskick hittades på platsen, där mängder av fina föremål offerats i en nu uttorkad våtmark.

Här samlades stenålderns skåningar

En 5 500 år gammal samlings- och offerplats från bondestenåldern har hittats utanför Kristianstad.

SAMLINGSPLATSEN VID Hammar öster om Kristianstad är en av de första i sitt slag som hittats i Sverige, med en komplexitet och utformning som tidigare bara är känd från Danmark och kontinenten.

– Det här är fantastiskt! Ett genombrott för neolitisk forskning i Sverige, säger arkeologen Magnus Artursson, projektledare på Arkeologerna vid Statens historiska museer.

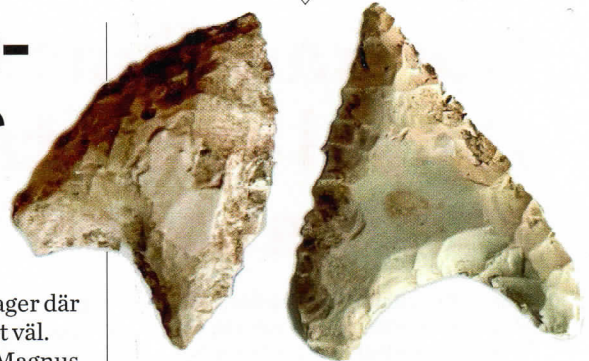
Bland annat har man hittat en höjd omgiven av gropar och en stensatt kant till ett nu uttorkat kärr med offerade föremål.

– Här har man samlats i sociala sammanhang och ritualer, slaktat djur och ätit köttet, tillverkat redskap och satt ner offer i form av keramikkrärl.

Det är 1,4 meter djupa kulturlager där föremål bevarats exceptionellt väl. Det är mycket ovanligt, säger Magnus Artursson, som framhåller att Kristianstad var ett centralområde under neolitikum, bondestenåldern.

Bland fynden finns ett stort antal flintskrapor, som kan ha använts för att bereda hudarna av djur som slaktats på platsen. Slaktavfallet med ben har också lagts ned i kärret, tillsammans med keramikkrukor. Att ben knäckts och märgen tagits ur visar att man ätit djurens kött.

Även redskap och pilspetsar av flinta, samt benföremål som fiskekrokar och en tryckstock av hjorthorn, har hittats. Tryckstocken användes på flintastycken för att med precision

trycka loss flisor till bland annat pilspetsar.

På botten av det före detta kärret hittades också en träkonstruktion, som kan ha varit del av en brygga eller spång ut i våtmarken.

Arkeologerna har undersökt en yta på 15 000 kvadratmeter och under vintern ska fyndmaterialet analyseras för bland annat datering, omfattning och komplexitet.

– De här fina fynden kommer att ge oss en inblick i det sociala livet på bondestenåldern, säger Magnus Artursson.

Mats Karlsson